

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA/FINANCIJA

PRORAČUN / BUDŽET ZA GRAĐANE

Siječanj 2021. godine

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ MINISTRICE	2
Proračun Federacije BiH	3
Proračun Federacije BiH za 2021. godinu	6
Prihodi Proračuna	7
Rashodi i izdaci Proračuna	10
Ukupni finansijski rezultat za 2021. godinu	15
Pregled najvažnih investicija planiranih u 2021. godini	16
Rječnik proračunskih termina	18

UVODNA RIJEČ MINISTRICE

Poštovane građanke i građani,

Federalno ministarstvo financija je prvi put u siječnju prošle godine objavilo dokument Poračun Federacije BiH za građane a isti se odnosio na kalendarsku 2020. godinu.

I ove godine nakon usvajanja Proračuna Federacije BiH za 2021. godinu pripremljen je novi dokument Proračun za građane za 2021. godinu.

Objavljivanjem ovog dokumenta Vlada Federacije BiH nastoji biti što transparentnija i odgovornija prema građanima u procesu vođenja javnih financija. Namjena ovog dokumenta je na sažet i jednostavan način informirati građane o aktivnostima Vlade Federacije BiH u 2021. godini, a isti je namjenjen svima koji želi biti upoznati sa planiranom politikom, te načinu na koji se želi realizirati planirani projekti i strateški ciljevi Vlade Federacije BiH.

U ovom dokumentu je opisan način financiranja Federacije BiH odnosno svi prihodi koje se planiraju ostvariti, te na što se planiraju trošiti prikupljena sredstva odnosno troškovi koje će Federacija BiH imati u 2021. godini.

U prvom djelu dokumenta smo pokušali približiti građanima sam pojam proračuna odnosno šta sve proračun obuhvata. Zatim je sačinjen popis svih aktivnosti koje se poduzimaju od početka pripreme do konačnog usvajanja proračuna, te uloge i odgovornosti u procesu pripreme i donošenja proračuna.

U drugom djelu su navedene sve pojedinačne stavke proračuna za 2021. godinu odnosno prihodi i troškovi Vlade Federacije BiH uz opis šta sve stavke obuhvataju i kojem iznosu se planiraju.

Nadamo se da će vam ovaj pojednostavljeni prikaz proračuna biti razumljiv, te da će vam omogućiti sva potrebna saznanja o namjeni trošenju proračunskog novca i podstaknuti veću zainteresiranost za funkcioniranje javnih financija.

MINISTRICA

Jelka Milićević

Proračun Federacije BiH

Proračun je dokument kojim se planiraju svi prihodi i primici, rashodi i izdaci određene razine vlasti u jednoj kalendarskoj godini tj. od 1.siječnja do 31.prosinca. Proračunom Federacije BiH se planiraju svi prihodi i primici, rashodi i izdaci Federacije BiH i ne uključuju proračune nižih nivoa vlasti odnosno županija, gradova i općina. Pri izradi proračuna moraju se poštivati proračunska načela kao što su načelo zakonitosti, točnosti, uravnoteženosti, efikasnosti, ekonomičnosti. Jedno od proračunskih načela je i načelo transparentnosti koje se postiže objavom proračuna u službenom listu Federacije BiH i na web stranici Ministarstva financija te objavom dokumenta Proračun za građane. Ovim dokumentom se želi na jednostavan način objasniti građanima što je proračun, kako se donosi proračun, te tko je sve odgovoran u postupku izrade i donošenja proračuna.

Pravni okvir za izradu proračuna

Šta sve obuhvata proračun, postupak izrade proračuna, aktivnosti i odgovornosti u izradi proračuna su definirani **Zakonom o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine**.

Uz Proračun svake godine se usvaja i **Zakon o izvršavanju proračuna Federacije Bosne i Hercegovine**. Ovim zakonom se uređuje struktura prihoda i primitaka te rashoda i izdataka proračuna za određenu godinu i njegovo izvršavanje, prioriteta plaćanja, opseg zaduživanja i garancija, upravljanje javnim dugom, finansijskom i nefinansijskom imovinom, prava i obveze proračunskih korisnika, te druga pitanja u izvršavanju proračuna.

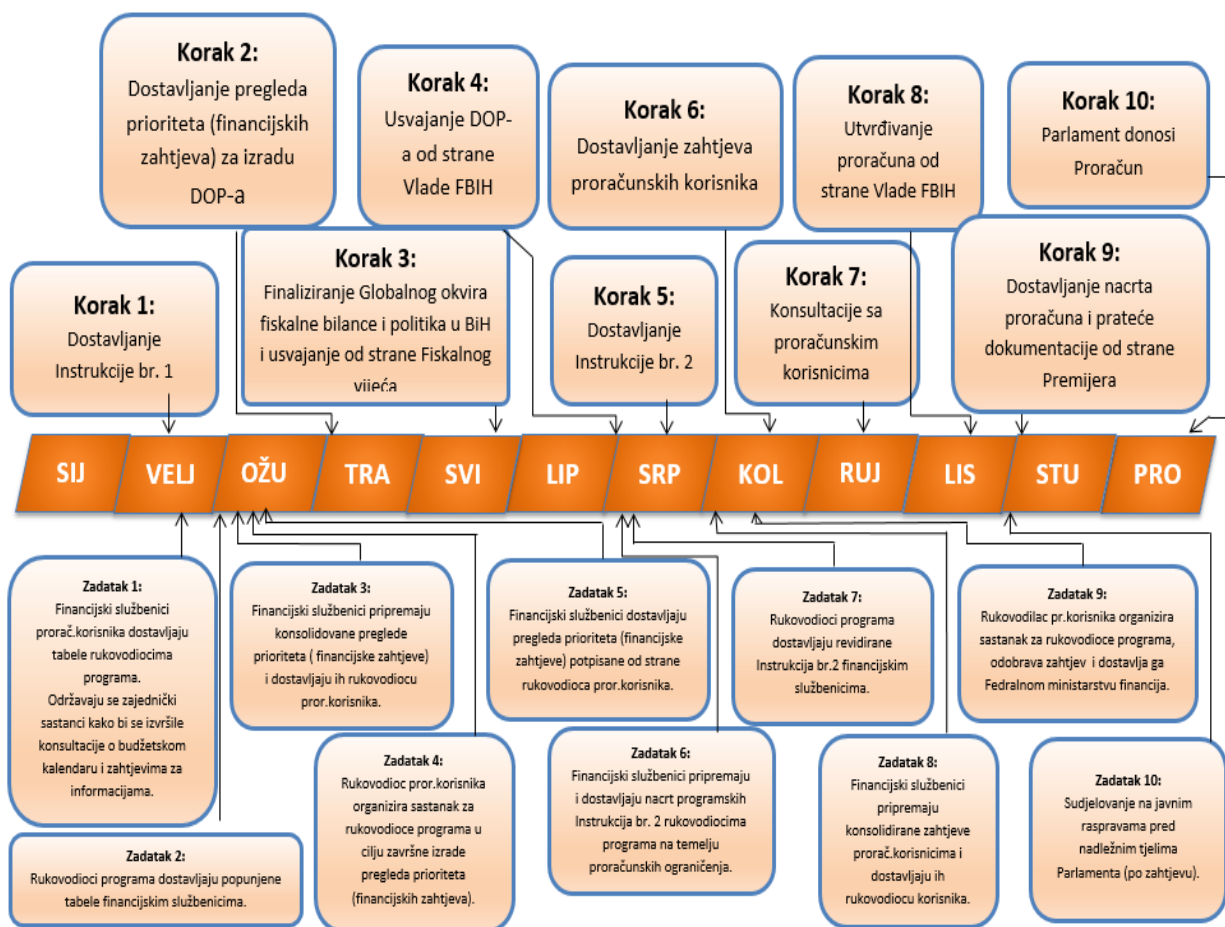
Postupak pripreme i donošenja proračuna

Postupak pripreme i donošenja proračuna se naziva proračunski kalendar i isti je sumiran u 10 koraka. Objašnjenje aktivnosti u procesu pripreme i usvajanja proračuna:

1. Federalno ministarstvo financija dostavlja proračunskim korisnicima do 15. veljače dokument Proračunska instrukcije broj 1 koji sadrži pregled svih aktivnosti za pripremu proračuna.
2. Proračunski korisnici na temelju Instrukcije broj 1 dostavljaju Federalnom ministarstvu financija prijedloge prioriteta za izradu Dokumenta okvirnog proračuna do 15. travnja.
3. Po primitku pregleda prioriteta proračunskih korisnika Federalno ministarstvo financija konzultira proračunske korisnike pojedinačno kako bi analiziralo predložene prioritete i njihove troškove, te nakon toga priprema Dokument okvirnog proračuna. Federalno ministarstvo financija dostavlja Vladi Federacije BiH Dokument okvirnog proračuna do 15. lipnja.
4. Vlada Federacije BiH usvaja Dokument okvirnog proračuna do 30. lipnja i isti postaje Preliminarni nacrt proračuna za narednu i dvije sljedeće fiskalne godine.
5. Nakon usvajanja Dokumenta okvirnog proračuna, Federalno ministarstvo financija obavještava svakog proračunskog korisnika o odobrenim početnim gornjim granicama rashoda dostavljanjem dokumenta Proračunska

- instrukcije broj 2. Gornjim granicama rashoda utvrđuje se ukupan iznos sredstava na raspolaganju svakom proračunskom korisniku pojedinačno.
6. Do 15. kolovoza proračunski korisnici dostavljaju Federalnom ministarstvu financija proračunske zahtjeve koji predstavljaju konačne procjene proračuna, i moraju ostati u okviru gornje granice rashoda odobrene od strane Vlade Federacije BiH, a koje su sadržane u Instrukcijama br. 2 .
  7. Nakon pregleda financijskih zahtjeva proračunskih korisnika Federalno ministarstvo financija obavlja konsultacije sa pojedinim proračunskim korisnicima u vezi njihovih zahtjeva za proračunskim sredstvima i prioritetima proračunske potrošnje.
  8. Vlada Federacije BiH vrši pregled cjelokupnih rezultata tih razgovora i različitih zahtjeva za dodatnim sredstvima i donosi konačnu odluku o iznosu početnih gornjih granica rashoda za svakog proračunskog korisnika i utvrđuje Nacrt odnosno Prijedlog proračuna za narednu fiskalnu godinu;
  9. Premijer Federacije BiH do 5. studenog tekuće godine upućuje Prijedlog proračuna FBIH za narednu godinu s pratećom dokumentacijom Parlamentu FBIH.
  10. Parlament raspravlja o proračunu i usvaja ga u njegovom konačnom obliku do 31. prosinca tekuće godine.

Ilustracija: Priprema i donošenje proračuna u 10 koraka

Makroekonomski pokazatelji rasta Federacije BiH

Kao pokazatelj rasta jedne ekonomije najčešće se koristi makroekonomski pokazatelj bruto društveni proizvod ili skraćeno BDP. BDP rasta Federacije BiH obračunava i objavljuje institucija Federalni zavod za statistiku. Projekcije rasta BDP-a za naredni

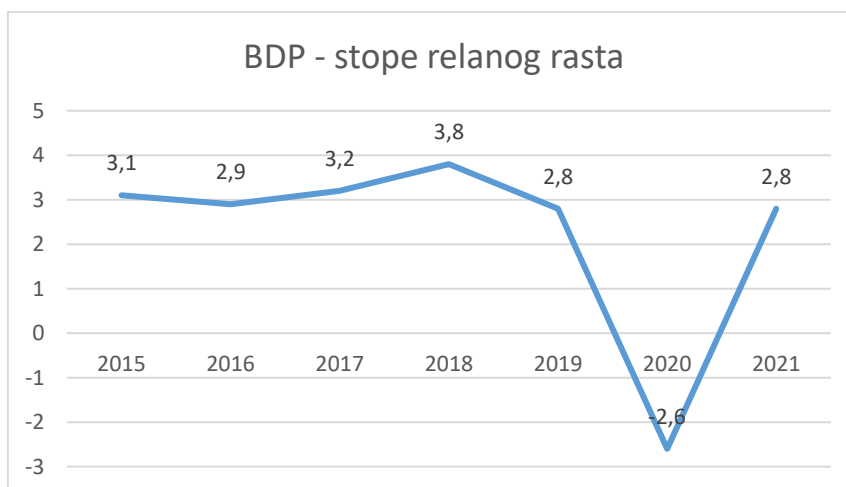

period se sačinjavaju na osnovu očekivanih kretanja u Federaciji BiH ali i međunarodnih kretanja i kretanja u okruženju.

BDP u 2019. godini za Federaciju BiH iznosi 2,8% i manji je za 1 postotni poen od BDP u 2018. godini kada je iznosio 3,8%. Do ovako sporijeg rasta dolazi zbog usporavanja ekonomskih aktivnosti na međunarodnom nivou ali i u okruženju koje imaju najveći utjecaj na rast ekonomije Federacije BiH. U 2020. godini usljed krize izazvane pandemijom virusa COVID-19 te poduzetog niza mjera za suzbijanje pandemije projicira se pad ekonomije Federacije BiH od 2,6% u odnosu na prethodnu godinu. Na pad ekonomije su utjecali pored nepovoljne situacije u svijetu i okruženju i pad najutjecajnijih domaćih faktora rasta, odnosno pad potrošnje i investicija. Kao posljedica krize smanjuje se broj zaposlenih i smanjuju se iznosi plaća što je utjecalo na smanjenje potrošnje građana koja je utjecala na smanji rast ekonomije Federacije BiH. Investicije su jedan od glavnih faktora rasta Federacije BiH a iste su odgođene ili sporije realizirane u 2020. godini što je također utjecalo na ovakav pad ekonomije Federacije BiH.

U 2021. godine se očekuje normalizacija života i rada pa se projicira rast ekonomije od 2,8% u odnosu na 2020. godinu. Uporište za ovakve projekcije su pored rasta ekonomskih aktivnosti u okruženju, i rast domaćih faktora, a to su investicije privatnog i javnog sektora, rast privatne potrošnje i broja zaposlenih, te rast obima industrijske proizvodnje. Na sljedećem grafikonu su prikazane godišnje stope realnog rasta ekonomije Federacije BiH.

Prikaz stopa realnog rasta ekonomije Federacije BiH u periodu 2015-2021. godina

Izvor: Federalna agencija za statistiku; Federalni zavod za programiranje razvoja; Obrada: Federalno ministarstvo financija

Proračun Federacije BiH za 2021. godinu

Proračun Federacije BiH za 2021. godinu je usvojen u iznosu 5.481.251.699 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji je za 27.678.980 KM ili 1%.

Najveća razlika u odnosu na proračun za 2020. godinu je u povećanju doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje za 231,2 miliona KM ili za 13%. U travnju 2020. godine rebalansom proračuna za 2020. godinu značajno su smanjeni doprinosi za mirovinsko i invalidsko osiguranje jer se očekivao veći broj otpuštenih djelatnika kao posljedica krize što se nije desilo. Za 2021. godinu ovi doprinosi su se vratili na nivo proračuna za 2020. godinu utvrđen u prosinacu 2019. godine. Ostale veće razlike se odnose na pomoć nižim nivoima vlasti, javnim poduzećima, kao i pomoć privatnim poduzećima i poduzetnicima za sanciju posljedice krize. Proračun za 2021.godinu je sačinjen kako bi se omogućila stabilizaciju stanja uzrokovanog pandemijom ali i za stvaranje pretpostavki za što brži oporavak ekonomije.

U nastavku teksta ovog dokumenta detaljno će biti obrazloženi svi prihodi i rashodi proračuna za 2021. godinu.

Prihodi Proračuna

Federalno ministarstvo financija je u skladu sa projekcijama makroekonomskih indikatora za 2021. godinu dostavljenim od strane Direkcije za ekonomsko planiranje BiH i projekcijama prihoda od indirektnih poreza dostavljenih od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu UIO BiH, izradilo projekcije prihoda i primitaka u Proračunu Federacije BiH za 2021. godinu.

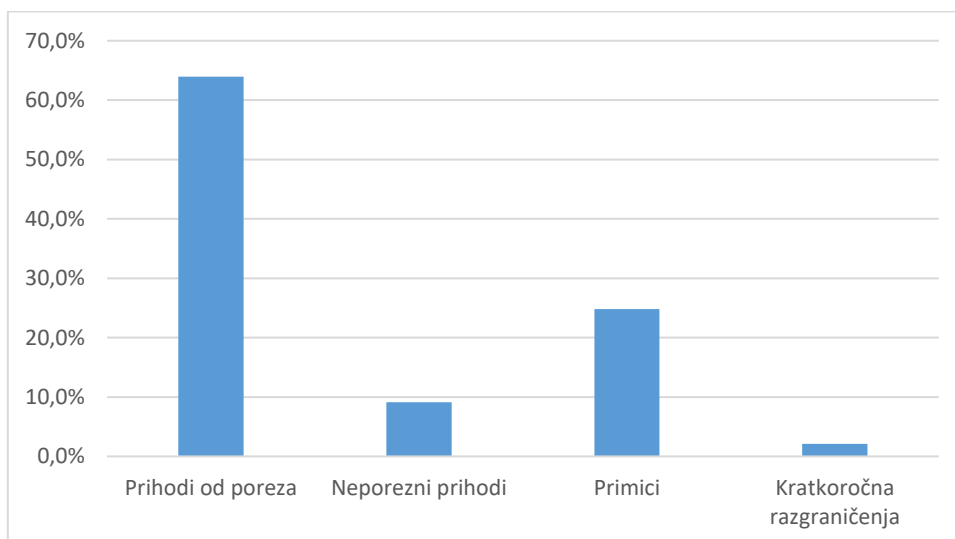

Ukupni prihodi i primici u Proračunu Federacije BiH za 2021. godinu iznose 5.481.251.699,00 KM i sastoje se od:

- **Prihoda od poreza** u iznosu od 3.506,1 milion KM,
- **Neporeznih prihoda** u iznosu od 499,0 miliona KM,
- **Primitaka** u iznosu od 1.360,9 miliona KM i
- **Kratkoročnih razgraničenja** u iznosu od 115,0 miliona KM.

Struktura prethodno navedenih glavnih kategorija prihoda proračuna prikazana je na sljedećem grafikonu.

Grafikon: Struktura prihoda Proračuna FBiH za 2021. godinu- glavne kategorije

Obrada: Federalno ministarstvo financija

U nastavku teksta će biti navedeno šta obuhvataju glavne kategorije prihoda i u kojem iznosu:

Prihodi od poreza su najznačajnija stavka u okviru prihoda i iznose 3.506,1 miliona KM ili 64% od ukupnih prihoda, a obuhvataju sljedeće poreze i doprinose:

- Prihodi od poreza na dobit pojedinaca i poduzeća u iznosu od 72,9 miliona KM,
- Doprinosi za mirovinsko i invalidsko osiguranje u iznosu od 1.990,0 miliona KM,
- Porezi od indirektnih poreza sa jedinstvenog računa Uprave za neizravno oporezivanje BiH koji obuhvataju PDV, carine, trošarine, naknade za ceste i ostale prihode i davanja u iznosu od 1.443,1 miliona KM i
- Ostali porezi u iznosu od 34.000 KM.

Neporezni prihodi se sastoje od:

- Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika 332,4 miliona KM,
- Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga 155,4 miliona KM,
- Novčane kazne 11,1 miliona KM.

Primici su draga najveća stavka u okviru prihoda, a obuhvataju:

- Kapitalne primitke od prodaje stalnih sredstava u iznosu od 0,03 miliona KM,
- Primitke od financijske imovine u iznosu od 100,0 miliona KM,
- Dugoročne kredite i zajmove u iznosu od 850,9 miliona KM,
- Kratkoročne kredite i zajmove u iznosu od 410,0 miliona KM.

U okviru stavke Dugoročni krediti i zajmovi predviđen je iznos 330 miliona EUR-a koji će Međunarodni monetarni fond izdvojiti za Bosnu i Hercegovinu na ime hitne pomoći u borbi protiv krize izazvane korona virusom u okviru Instrumenta za brzo financiranje.

Kratkoročna razgraničenja odnosno razgraničeni prihodi za namjenska sredstva su planirana u iznosu od 115,0 miliona KM.

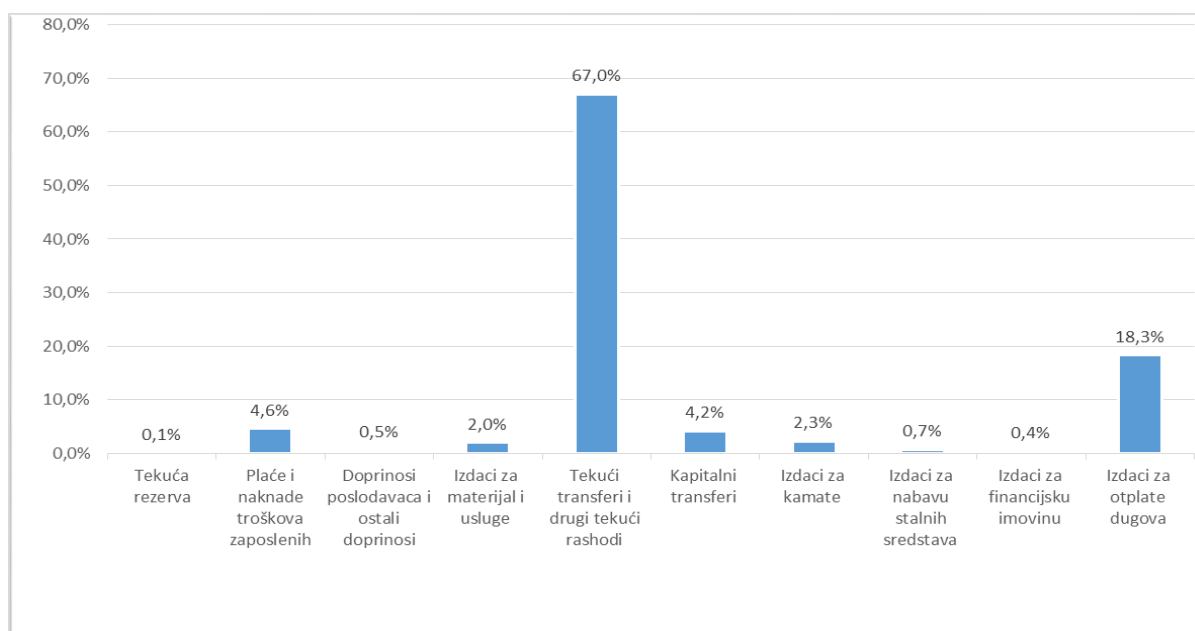
Rashodi i izdaci Proračuna

Ukupni rashodi i izdaci u Proračunu Federacije BiH za 2021. godinu iznose 5.481.251.699,00 i obuhvataju sljedeće rashode i izdatke:

- **Tekuća pričuva** u iznosu od 5,1 miliona KM,
- **Plaće i naknade troškova zaposlenih** u iznosu od 252 miliona KM,
- **Doprinosi poslodavaca i ostali doprinosi** u iznosu 26,8 miliona KM,
- **Izdaci za materijal i usluge** iznose 107,8 miliona KM,
- **Tekući transferi i drugi tekući rashodi** iznose 3.674,3 miliona KM,
- **Kapitalni transferi** u iznosu od 227,5 miliona KM,
- **Izdaci za kamate** planirane su u iznosu od 123,4 miliona KM,
- **Izdaci za nabavu stalnih sredstava** u iznosu od 39,7 miliona KM,
- **Izdaci za finansijsku imovinu** planirani su u iznosu od 20 miliona KM,
- **Izdaci za otplate dugova** planirani su u iznosu od 1.004 miliona KM.

Struktura rashoda i izdataka Proračuna Federacije BiH za 2021. godinu prikazana je na sljedećem grafikonu.

Grafikon: Struktura glavnih kategorija rashoda i izdataka Proračuna Federacije BiH za 2021. godinu

Obrada: Federalno ministarstvo financija

U nastavku teksta će biti navedeno od čega se sastoje glavne kategorije rashoda i u kojem iznosu:

Tekuća pričuva se koristi za nepredviđene namjene ili za namjene za koje se tijekom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dovoljna sredstva, jer ih pri planiranju proračuna nije bilo moguće predvidjeti i sastoje se od:

- Tekuće pričuve Vlade FBiH u iznosu od 5 miliona KM,
- Tekuća pričuva premijera u iznosu od 0,07 miliona KM,
- Tekuća pričuva dopremijera 1 u iznosu od 0,04 miliona KM,
- Tekuća pričuva dopremijera 2 u iznosu od 0,04 miliona KM.

Plaće i naknade troškova zaposlenih podrazumjevaju:

- Bruto plaće i naknade plaća u iznosu od 219,7 miliona KM i
- Naknade troškova zaposlenih u iznosu od 0,03 miliona KM.

Doprinosi poslodavaca i ostali doprinosi čine:

- Doprinosi poslodavaca u iznosu od 26,8 miliona KM i
- Ostali doprinosi u iznosu od 0,03 miliona KM.

Izdatke za materijal, sitni inventar i usluge čine:

- Putni troškovi u iznosu od 2,7 miliona KM,
- Izdaci za energiju u iznosu od 6,6 miliona KM,
- Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge u iznosu od 13,6 miliona KM,
- Izdaci za nabavku materijala i sitnog inventara u iznosu od 16,6 miliona KM,
- Izdaci za usluge prijevoza i goriva u iznosu od 2,8 miliona KM,
- Izdaci za unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine u iznosu od 6,9 miliona KM,
- Izdaci za tekuće održavanje u iznosu od 5,7 miliona KM,
- Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa u iznosu od 2,5 miliona KM,
- Ugovorene i druge posebne usluge u iznosu od 50,0 miliona KM.

Tekući transferi i drugi tekući rashodi su najznačajnija stavka u okviru troškova proračuna i iznose 3.674,4 miliona KM ili 67% ukupnih troškova, a obuhvataju:

- Tekuće transfere drugim razinama vlasti i fondovima koji su planirani u iznosu od 416,7 miliona KM, od čega najveći iznos transfera je 200,0 miliona KM za transfere drugim nivoima vlasti i fondovima iz aranžmana sa MMF-om, 60 miliona KM za sankciju zdravstvenih ustanova, te 50 miliona KM za za projekt zapošljavanja.
- Tekuće transfere pojedincima u iznosu od 2.896,9 miliona KM. U okviru ove pozicije najveći iznos od 2.047,7 miliona KM se odnosi na isplate redovnih mirovina, zatim 269 miliona KM za invalidnine, 162,4 miliona KM za pokriće djela mirovine po osnovu priznatog staža, te 142,5 miliona KM za isplatu neratnih invalidnina.
- Tekuće transfere neprofitnim organizacijama u iznosu od 17,4 miliona KM od kojih je najveći iznos 4 miliona prikupljenih od prometa Lutrije BiH i 3,8 miliona KM za političke stranke i koalicije.
- Subvencije javnim poduzećima planirane su u iznosu od 53,9 miliona, od kojih najveći iznos se odnosi na Transfer željeznicama FBiH u iznosu od 22,0 miliona KM, subvencije za uplatu takse za uspostavljanje rezervi naftnih derivata u iznosu od 11,5 miliona KM, te subvencije javnim poduzećima – za uvezivanje radnog staža 7,0 miliona KM.
- Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima planirane su u iznosu 259,9 miliona KM. Izdvojeno je 150 miliona KM, u okviru Fonda za stabilizaciju gospodarstva, za borbu protiv posljedica pandemije, te 87 miliona KM za poticaje u oblasti poljoprivrede.
- Druge tekuće rashode u iznosu od 29,3 miliona KM, od čega se najveći iznosi odnose na izdatke za izmirenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju u iznosu od 10 miliona KM, te naknade za povrat više ili pogrešno uplaćenih rashoda u iznosu od 10 miliona KM.

Kapitalni transferi podrazumjevaju:

- Kapitalni transferi drugim razinama vlasti i fondovima planirani su u iznosu od 37,4 miliona KM od kojih su najznačajniji kapitalni transferi drugim razinama vlasti i fondovima (županije i oćine) u iznosu od 20 miliona KM, te transfer za izgradnju autocesta i brzih cesta u iznosu od 15 miliona KM.
- Kapitalni transferi pojedincima koji se odnose na transfer za nabavku automobila su planirani u iznosu od 1,5 miliona KM.
- Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama planirani su u iznosu od 3,7 miliona KM, od čega se 3 miliona KM planirana za ustanove za zbrinjavanje na nivou FBiH.
- Kapitalni transferi javnim poduzećima planirani su u iznosu od 155,8 miliona KM, a značajniji iznos odnosi se na Kapitalni transferi javnim poduzećima – Transfer za izgradnju autocesta i brzih cesta 120,0 miliona KM. U okviru ove pozicije planirano je uložiti 31,8 miliona KM u unapređenje avioprometa u FBiH.
- Kapitalni transferi privatnim poduzećima i poduzetnicima planirani su u iznosu od 4,0 miliona KM.

Izdaci za kamate planirani su u iznosu od 123,4 miliona KM.

- U okviru ove pozicije najveći iznos od 85,2 miliona KM se odnosi na kamate na pozajmice primljene kroz Državu. Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama planiraju se u iznosu 18,1 miliona KM, te izdaci za kamate na domaće pozajmljivanje putem dugoročnih obveznica u iznosu 17,4 miliona KM.

Izdatke za nabavu stalnih sredstava čine:

- Nabava građevina u iznosu od 8,8 miliona KM,
- Nabava opreme u iznosu od 10,1 miliona KM,
- Nabava robih rezervi u iznosu od 2 miliona KM,
- Nabava stalnih sredstava u obliku prava planira je u iznosu od 5,5 miliona KM,

Rekonstrukcija i investicijsko održavanje su planirani u ukupnom iznosu od 13,1 miliona KM. Najznačajniji iznos odnosi se na rekonstrukciju, sanaciju i adaptaciju zgrade Vlade Federacije BiH u Sarajevu i objekta poslovne zgrade „Staklena banka“ u Mostaru u iznosu od 12 miliona KM.

Izdaci za finansijsku imovinu podrazumjevaju:

- Izdatke za kupovinu dionica privatnih poduzeća i sudjelovanje u zajedničkim ulaganjima – Sudjelovanje Vlade u projektima koje financira međunarodna zajednica u iznosu 2,5 miliona KM,
- Ostala domaća pozajmljivanja u iznosu 17,5 miliona KM.

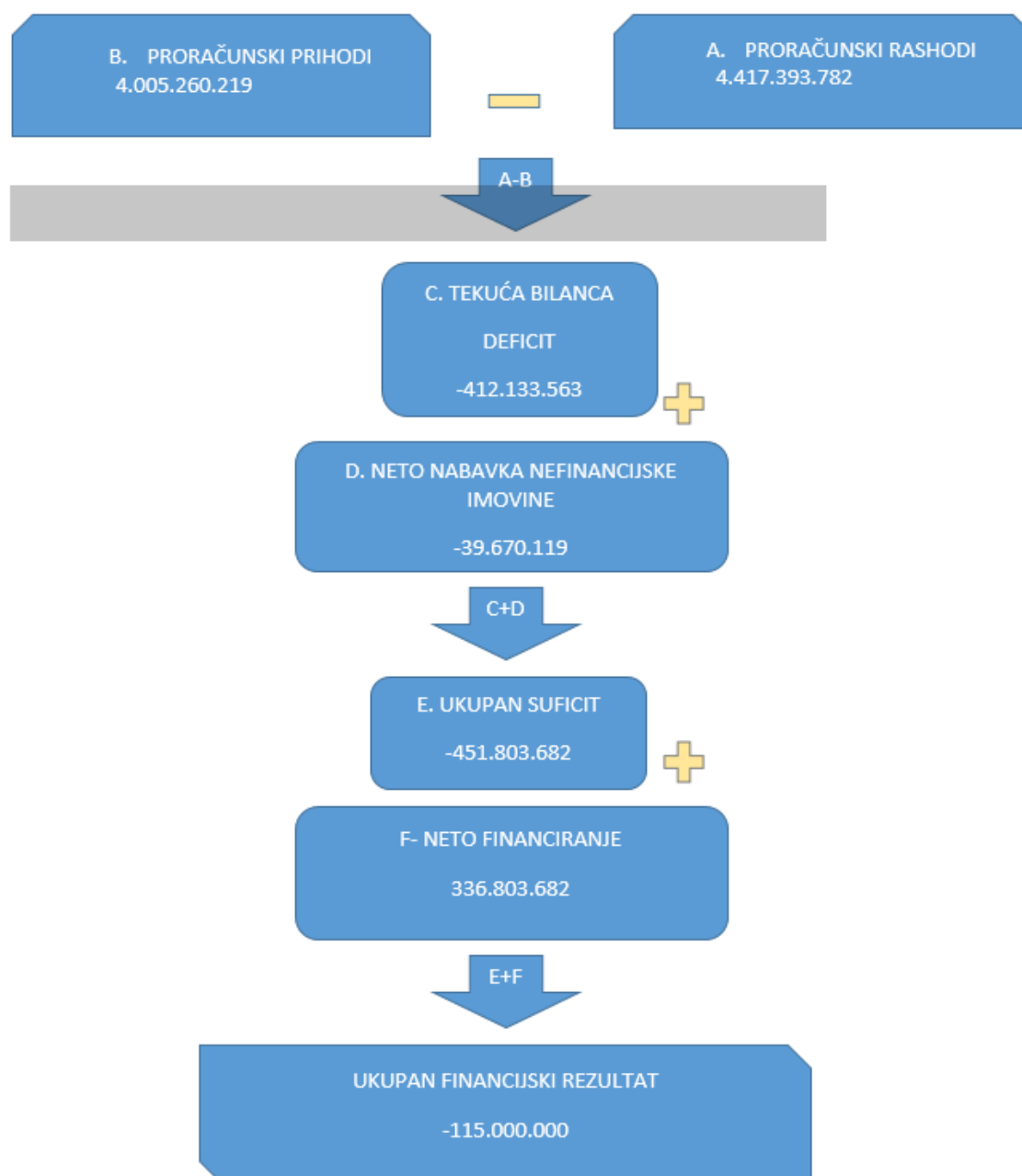
Izdaci za otplate dugova su druga najveća stavka u okviru troškova a čine ih:

- Otplate dugova primljenih kroz Državu u iznosu 478,5 miliona KM,
- Vanjske otplate u iznosu od 7,7 miliona KM,
- Otplate domaćeg pozajmljivanja u iznosu od 460,0 miliona KM, od kojih su najznačajnije obveze po osnovi emitiranja trezorskih zapisa od 360 miliona KM,
- Otplate unutarnjeg duga iznose 56,2 miliona KM, a najveći iznos od 35,5 miliona KM se odnosi na ratna potraživanja (obveznice - glavnica),
- Otplate duga po izdanim garancijama iznose 1,5 miliona KM.

Ukupni financijski rezultat za 2021. godinu

Na sljedećoj slici je prikazan ukupni financijski rezultat za 2021. godinu. Evidentno je da su rashodi i izdaci za 2021. godinu veći od prihoda i primitaka za 115 miliona KM. Navedena razlika će biti nadoknađena iz neutrošenih sredstva iz 2020. godine koja se vode pod stavkom Kratkoročna razgraničenja u okviru prihoda. Na taj način će se izjednačiti iznosi prihoda i primitaka i rashoda i izdataka i postići načelo uravnoteženosti proračuna za 2021. godinu.

Pregled najvažnih investicija planiranih u 2021. godini

- Za financijsku **pomoć proračunima županija** i pomoć za provođenje strukturalnih reformi na nivou županija izdvojit će se 200 miliona KM iz aranžmana sa Međunarodnim monetarnim fondom.

- Planirano je izdvojiti 10 miliona KM za financijsku **pomoć proračunima gradova i općina** i 20 miliona KM za financiranje kapitalnih projekata na nivou gradova i općina.

- U sklopu mjera za podršku gospodarstvu planiran je nastavak jačanja **Garantnog fonda** pri Razvojnoj banci a ukupna vrijednost fonda za 2021. godinu iznosi 25 miliona KM

- Dodatno u okviru **Garantnog fonda** je planirano ukupno 15 miliona KM predviđenih za regresiranje troškova kamata i garancija u oblasti energije, rudarstva i industrije, razvoja poduzetništva i obrta, te poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

- U okviru **Fonda za stabilizaciju** gospodarstva planirano je 150 miliona KM u svrhu pomoći privatnim poduzećima i obrtnicima za sanaciju posljedica krize izazvane pandemijom.

- - U oblasti energije, rudarstva i industrije planirano je ukupno 10 miliona KM u svrhu **uvezivanja staža** uposlenih u okviru privatnih i javnih poduzeća.
  - Sredstvima Svjetske banke se planira uložiti 50 miliona KM financijskih sredstava namijenjenih kao **podrška u zapošljavanju**.

- Planirano je ukupno 115 miliona KM na ime nastavka **izgradnje autoceste** na koridocu VC kao i brzih cesta, te pomoć aerodromima u iznosu 9,5 miliona KM za unapređenje avioprometa.

- U okviru **pomoći zdravstvenim ustanovama** u borbi protiv pandemije COVID-19 za narednu godinu planirano je izdvojiti: 60 miliona KM zdravstvenim ustanovama, 12 miliona KM za nabavku vakcine, te 2 miliona KM za provođenje drugih zdravstvenih i epidemioloških mjera usmjerenih protiv korona virusa.

- U oblasti **socijalne zaštite** izdvojit će se 16,5 miliona KM za zaštitu civilnih žrtava rata i zaštitu porodice sa djecom odnosno za osiguravanje naknada za roditelje djece sa posebnim potrebama, te 3 miliona KM na ime rekonstrukcije i investicijskog održavanja ustanova u oblasti socijalne zaštite.

Rječnik proračunskih termina

Šta je proračun i koji je njegov cilj

Proračun je akt kojim se planiraju prihodi i primici, te rashodi i izdaci određene razine vlasti za razdoblje od jedne fiskalne godine.

Proračun Federacije BiH je akt kojim se planiraju prihodi i primici, te rashodi i izdaci Federacije Bosne i Hercegovine za razdoblje od jedne fiskalne godine i u smislu ovog dokumenta ne uključuje proračune županija, gradova i općina. Proračun se sastoji od općeg i posebnog dijela i kapitalnog proračuna.

Proračun za građane je dokument koji na jednostavan i razumljiv način objašnjava građanima proračun, proračunske termine, koja razina vlasti je odgovorna za obavljanje različitih nadležnosti i pružanje usluga, kratak redoslijed aktivnosti i tijek proračunskog procesa prema proračunskom kalendaru, kao i mehanizme za uključivanja građana.

Proračunski korisnici

Proračunski korisnici su ministarstva, agencije, zavodi i ostali organi uprave koji su u proračun uvršteni kao proračunski korisnici.

Proračunska načela

Proračunska načela. Izrada i izvršavanje proračuna zasniva se na načelima jedinstva, točnosti, uravnoteženosti i zakonitosti proračuna, načela jedne godine, načela univerzalnosti, efikasnosti, ekonomičnosti, transparentnosti i participativnosti.

Struktura proračuna

Proračun se sastoji od općeg i posebnog dijela i kapitalnog proračuna.

Opći dio proračuna čini Račun prihoda i rashoda, Račun kapitalnih primitaka i izdataka i Račun financiranja. **Posebni dio proračuna** sastoji se od plana rashoda i izdataka proračunskih korisnika, iskazanih po vrstama, raspoređenih u tekuće izdatke i kapitalne investicije. **Kapitalni proračun** čine izdvajanja za kapitalne investicije po godinama i po izvorima financiranja.

Proračunski prihodi su porezni i neporezni prihodi, primljeni transferi i donacije, te ostali prihodi. **Proračunski primici** su priljevi novca od financijske i nefinancijske imovine i zaduživanja. **Vlastiti prihodi su prihodi koje korisnici proračuna ostvare obavljanjem osnovne djelatnosti i ostalih poslova korisnika proračuna na tržištu.** **Donacija** je namjenski prihod koji proračun i proračunski korisnici ostvare od fizičkih i pravnih osoba, neprofitnih organizacija, stranih vlada, međunarodnih organizacija i drugih.

Proračunski rashodi su propisani zakonom i propisima donesenim na temelju zakona za poslove, funkcije i programe koji se planiraju u proračunu i financijskim planovima proračunskih korisnika. Proračunski rashodi obuhvaćaju troškove plaća i naknada zaposlenih, doprinose poslodavaca i druge doprinose, izdatke za materijal, sitni inventar i usluge, tekuće transfere i druge tekuće rashode, kapitalne transfere, te izdatke za kamate. **Proračunski izdaci** su izdaci za financijsku i nefinancijsku imovinu i otplatu kredita i zajmova.

Račun financiranja je dio proračuna koji prikazuje način financiranja proračunskog deficita, te korištenje proračunskog suficita. **Tekuća bilanca** je razlika između proračunskih prihoda i proračunskih rashoda. Pozitivna razlika između prihoda i rashoda naziva se **tekući suficit, a negativna tekući deficit**. **Ukupan suficit/deficit** je razlika između tekućeg suficita /deficita i neto nabave nefinancijske imovine. **Neto nabava nefinancijske imovine** je razlika između primitaka od prodaje nefinancijske imovine i izdataka za nabavu nefinancijske imovine.

Dokumenti proračuna

Dokument okvirnog proračuna (DOP) je akt koji sadrži makroekonomske projekcije i prognoze proračunskih sredstava i izdataka za naredne tri godine i na kojem se zasniva priprema i izrada proračuna.

Proračunska instrukcija broj 1 sadrži načine i elemente izrade DOP-a, odnosno osnovne ekonomske pretpostavke i smjernice za pripremu DOP-a, tablice pregleda prioriteta proračunskih korisnika te dinamiku i rokove pripreme DOP-a.

Proračunska instrukcija broj 2 sadrži osnovne ekonomske pokazatelje, način i rokove izrade proračuna i gornju granicu rashoda za trogodišnje razdoblje izvedenu iz DOP-a za svakog proračunskog korisnika.

Ostali proračunski pojmovi

Javni prihodi predstavljaju sva novčana sredstva naplaćena na temelju prihoda, naknada, te prihoda od pružanja javnih usluga i djelatnosti, primitaka od emitiranih vrijednosnih papira, kredita, transfera i donacija, koji se moraju deponirati na Jedinstveni račun riznice.

Ukupan financijski rezultat je zbroj između ukupnog suficita /deficita i neto financiranja.

Neto financiranje je razlika između primitaka od financijske imovine i zaduživanja i izdataka za nabavu financijske imovine i otplatu duga.

Dug je monetarna obveza za pozajmljena sredstva uključujući financijski leasing. **Dug Federacije** je dug izražen u domaćoj ili stranoj valuti, čiji je zajmoprimac ili korisnik kredita direktno ili indirektno Federalno ministarstvo financija u ime Federacije, i ne obuhvaća dug županija, općina i gradova.

Kapitalna investicija je razvojni projekt, projekt poboljšanja i izgradnje infrastrukture, uključujući pokretnu i nepokretnu imovinu, opremu i konzultantske usluge koje su sastavni dio takvog projekta koji se nalazi u odobrenom proračunu, ima razdoblje amortizacije duže od pet godina, a koristi se u vezi s osnovnom vladinom funkcijom koja služi u javne svrhe.

Subvencije su tekući transferi koji se daju proizvođačima za poticanje proizvodnje određenih proizvoda i pružanja usluga.

Izravni porezi – izravni ili neposredni porezi koji se direktno nameću poreznom obvezniku, tj. porezni obveznik ih direktno uplaćuje u proračun, primjerice porez na dohodak, dobit, imovinu te na nasljedstva i darove.

Neizravni porezi – neizravni ili posredni porezi na dobra i usluge što se ubiru neizravno preko posrednika – uvoznika, proizvođača ili prodavača – primjerice porez na dodanu vrijednost,

trošarine i carine. Uključeni su u cijenu, pa iako ih u proračun uplaćuju posrednici, neizravno ih snose kupci.

Doprinosi – namjenski javni prihodi, primjerice za zdravstveno i mirovinsko osiguranje. Mogu se ubirati na teret poslodavca ili posloprimca. Doprinosi se skupljaju u posebnim fondovima i mogu se koristiti samo za namjenu za koju su prikupljeni.

Bruto društveni proizvod je vrijednost svih dobara i usluga proizvedenih od strane rezidentnih proizvođača u određenom vremenskom razdoblju u jednoj nacionalnoj ekonomiji.

Inflacija je općenito povećanje cijena proizvoda i usluga unutar jednog gospodarskog područja (pojava rasta cijena). Inflacija se obično mjeri s indeksom potrošačkih cijena (engl. consumer price index, CPI), ali i sa BDP deflatorom. CPI i BDP deflator kreću se zajedno većinom vremena. Razlika je u tome što je BDP deflator cijena dobara proizvedenih u zemlji, te ukoliko zemlja više uvozi onda je CPI cijena dobara potrošenih u zemlji i odstupa od BDP deflatora.

Makroekonomija je grana ekonomske znanosti koja se bavi cjelokupnim gospodarstvom nekog područja, proučavajući međusobne odnose ukupne (agregatne) proizvodnje, prihoda, zaposlenosti, cijena i drugih varijabli.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA
FEDERALNO MINISTARSTVO FINANCIJA

Adresa:

Mehmeda Spahe br.5

71000 Sarajevo

Tel.+387 33 253 400

e-mail: info@mf.gov.ba